

**REGULAMIN SZCZEGÓŁOWY KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO
ORGANIZOWANEGO PRZEZ KUJAWSKO-POMORSKIEGO KURATORA OŚWIATY
dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021**

Na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 z późn. zm.), w związku z § 1-5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2020 r. poz. 1036) oraz § 9 ust. 4 pkt 13 Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 67/2017 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, w związku postanowieniami Regulaminu ogólnego konkursów przedmiotowych organizowanych przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty w województwie kujawsko-pomorskim dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021 wprowadzonego Zarządzeniem Nr 54/2020 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 22 września 2020 r. w sprawie organizacji konkursów przedmiotowych organizowanych przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych województwa kujawsko-pomorskiego w roku szkolnym 2020/2021, ustala się Regulamin szczegółowy Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021

I. CELE KONKURSU

1. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniowskich w zakresie języka polskiego w korelacji z innymi przedmiotami humanistycznymi.
2. Pobudzanie twórczego myślenia.
3. Rozwijanie umiejętności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu.
4. Promowanie osiągnięć uczniów, ich nauczycieli i szkół.
5. Motywowanie szkół do podejmowania różnorodnych działań w pracy z uczniem zdolnym.
6. Wdrażanie uczniów do samokształcenia.
7. Wyróżnienie osiągnięć uczniów oraz nauczycieli motywujących i przygotowujących uczniów do udziału w konkursie.
8. Zwrócenie uwagi na aktualne problemy współczesnej kultury i literatury.

II. FORMA PRZEPROWADZENIA ELIMINACJI

Wojewódzkie konkursy przedmiotowe są trzystopniowe i obejmują:

- 1) etap I - zwany etapem szkolnym;
- 2) etap II – zwany etapem rejonowym, przeprowadzany na platformie online;
- 3) etap III – zwany etapem wojewódzkim, przeprowadzany na platformie online.

Wojewódzki konkurs przedmiotowy jest trzystopniowy:

ETAP	TERMIN	GODZINA	MIEJSCE
etap I – szkolny	30.10.2020 r.	10.00	szkoła uczestnika
etap II – rejonowy	04.12.2020 r.	10.00	szkoła uczestnika
etap III – wojewódzki	15.03.2021 r.	10.00	szkoła uczestnika

III. ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANY NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH KONKURSU

ETAP SZKOLNY

Obowiązuje zakres merytoryczny z podstawy programowej właściwej dla etapu kształcenia ucznia, łącznie z zasadą kumulatywności, poszerzony o znajomość utworów literackich oraz wiedzę o gatunkach, które teksty te reprezentują.

1. Jan Parandowski, *Przygody Odyseusza*, wydanie dowolne
2. *Biblia Tysiąclecia*:
Przypowieść o chwaście w pszenicy (Mt 13,24-30.36-43)
Przypowieść o dzierzawcach winnicy (Mt 21,33-46; Mk 12,1-12; Łk 20,9-19)
Przypowieść o powierzonym majątku (Mt 25,14-30; (Łk 19,11-27)
Przypowieść o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31)
3. Ignacy Krasicki, *Życie dworskie, Przestroga młodemu, Marnotrawstwo, Palinodia*
[w:] Ignacy Krasicki, *Satyry*, dostęp: wolnelektury.pl
4. Juliusz Słowacki, *Balladyna*, wydanie dowolne
5. Bolesław Leśmian, *Klechdy sezamowe*, dostęp: wolnelektury.pl

Kształcenie językowe:

- frazeologia: objaśnianie znaczenia podanych związków frazeologicznych (wywodzących się z Biblii, literatury, mitologii, zwyczajów oraz języka potocznego), stosowanie ich w komunikatach,
- rozpoznawanie i korekta błędów frazeologicznych,
- rozpoznawanie i stosowanie synonimów, homonimów (homofonów), antonimów i wyrazów nacechowanych emocjonalnie,
- rozpoznawanie odmiennych i nieodmiennych części mowy, w tym imiesłowów i ich rodzajów,
- rozpoznawanie, określanie form gramatycznych (rozbiór gramatyczny),
- rozpoznawanie części zdania (rozbiór logiczny),
- rozpoznawanie typów zdań pojedynczych,
- rozpoznawanie imiesłowowego równoważnika zdania,
- przekształcanie konstrukcji strony czynnej na bierną i odwrotnie,
- wyróżnianie członu nadrzędnego i podrzędnego w związkach wyrazowych, rozpoznawanie związku zgody, rządu i przynależności,
- przekształcanie mowy zależnej na niezależną i odwrotnie.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- wskazanie cech i funkcji mitu,
- rozpoznanie (wskazanie) cech gatunków literackich: baśń, bajka, przypowieść, satyra, tragedia/dramat,
- rozpoznawanie i określanie funkcji metafory właściwej, porównań, epitetów, alegorii, pytań retorycznych, powtórzeń,
- rozpoznawanie budowy biblijnego wersetu,
- wskazywanie elementów dramatu, np. akt, scena, didaskalia, dialog, monolog,
- analizowanie i interpretowanie fragmentu dramatu - świat przedstawiony, analiza didaskaliów, ich funkcja, analiza języka wypowiedzi bohaterów,

- redagowanie wypowiedzi: opowiadanie, list, charakterystyka, rozprawka,
- znajomość i stosowanie zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.

ETAP REJONOWY

Na etapie II konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności z podstawy programowej właściwej dla etapu kształcenia ucznia, łącznie z zasadą kumulatywności oraz literatura i treści z I etapu konkursu. Zakres merytoryczny zostaje poszerzony o utwory literackie oraz wiedzę o gatunkach, które teksty te reprezentują.

1. Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, dostęp: wolnelektury.pl
2. Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*, dostęp: wolnelektury.pl
3. Henryk Sienkiewicz, *Janko Muzykant*, dostęp: wolnelektury.pl
4. Agatha Christie, *Zatrute pióro*, wydanie dowolne
5. Wisława Szymborska, tom *Sto pociech*, wydanie dowolne

Kształcenie językowe:

- rozpoznawanie, klasyfikowanie i poprawianie błędów językowych,
- poprawne stosowanie skrótów i skrótowców,
- odmienianie imion, nazwisk, nazw miejscowości, nazw mieszkańców,
- tworzenie nazw mieszkańców,
- tworzenie przymiotników od nazw geograficznych,
- wskazywanie sylaby akcentowanej, określanie zasad akcentowania w języku polskim,
- analizowanie zdań złożonych,
- rozumienie mechanizmu upodobień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie,
- rozróżnianie treści i zakresu znaczeniowego wyrazu,
- rozpoznawanie wyrazów wieloznacznych i rozumienie ich znaczenia.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- rozpoznawanie rodzajów literackich,
- rozpoznawanie środków stylistycznych (słowotwórczych: neologizm, zgrubienie, zdrobnienie),
- rozpoznawanie typów metafor,
- rozpoznawanie i określanie cech gatunków literackich: powieści, jej odmian gatunkowych, eposu, epepei, opowiadania, noweli,
- analizowanie utworu poetyckiego - podmiot liryczny, sytuacja liryczna, obrazy poetyckie, sensory dosłowne i metaforyczne, motywy i ich funkcje, tytuł, podtytuł, motto, wiersz stroficzny, wiersz stychiczny, wiersz wolny,
- analizowanie fragmentu tekstu epickiego - budowa świata przedstawionego, analiza języka wypowiedzi bohaterów,
- wykorzystanie kontekstów historycznych, biograficznych i kulturowych,
- ironia, baśniowość, patos, komizm, groteska – cechy, rozpoznawanie, określanie funkcji,
- rozpoznawanie i wskazywanie cech następujących form wypowiedzi: opis przeżyć wewnętrznych, recenzja, list oficjalny, CV, instrukcja, reklama, dedykacja, wywiad, plan,
- znajomość i stosowanie zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.

ETAP WOJEWÓDZKI

Na etapie III konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności z podstawy programowej właściwej dla etapu kształcenia ucznia, łącznie z zasadą kumulatywności oraz literatura i treści z I i II etapu konkursu. Zakres merytoryczny zostaje poszerzony o utwory literackie oraz wiedzę o gatunkach, które teksty te reprezentują.

1. Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, wydanie dowolne, dostęp: wolnelektury.pl
2. Adam Mickiewicz, *Lilije, Pani Twardowska, Powrót taty, Rybka, Świtez [w:] Ballady i romanse*, dostęp: wolnelektury.pl
3. Adam Mickiewicz, *Sonety krymskie*, wydanie dowolne, dostęp: wolnelektury.pl
4. Edmund Niziuński, *Sposób na Alcybiadesa*, wydanie dowolne
5. Jarosław Iwaszkiewicz, *Ikar*, wydanie dowolne
6. Eric-Emmanuel Schmitt, *Oskar i Pani Róża*, wydanie dowolne

Kształcenie językowe:

- rozróżnianie stylów funkcjonalnych współczesnej polszczyzny,
- analizowanie zdania wielokrotnie złożonego, tworzenie wykresów zdań lub zdań do wykresów,
- rozpoznawanie wyrazu podstawowego i pochodnego, rodziny wyrazów, podstawy słowotwórczej, rdzenia i formantów,
- tworzenie wyrazów złożonych, określanie ich typów,
- analizowanie budowy słowotwórczej wyrazu, też wyrazów złożonych,
- rozróżnianie języka mówionego i pisanego,
- retoryka: tworzenie tezy, argumentów, krótkiego tekstu perswazyjnego; środki retoryczne i ich funkcja.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- analizowanie i interpretowanie fragmentu prozy - analiza języka wypowiedzi bohaterów, charakterystyka świata przedstawionego i jego interpretacja,
- analizowanie i interpretowanie utworu poetyckiego - analiza warstwy językowej, podmiot liryczny, sytuacja liryczna, obrazy poetyckie, sensory dosłowne i metaforyczne, motywy i ich funkcje, tytuł, podtytuł, motto,
- posługiwanie się terminami z teorii literatury,
- wykorzystanie kontekstów historycznych, biograficznych i kulturowych,
- rozpoznawanie gatunków literackich: sonet, ballada, powieść młodzieżowa (cechy konwencji), powieść historyczna,
- tragizm, komizm – cechy, rozpoznawanie, określanie funkcji,
- rozpoznawanie składniowych środków stylistycznych: inwersji, elipsy; tropów stylistycznych: animizacji, metonimii, eufemizmu, hiperboli, określanie ich funkcji,
- wykorzystywanie w interpretacji uniwersalnych wartości związanych z postawami społecznymi, narodowymi itp.
- rozpoznawanie i wskazywanie cech następujących form wypowiedzi: rozprawka, sprawozdanie, reportaż, felieton, życiorys, przemówienie, głos w dyskusji,
- redagowanie wypowiedzi lub jej fragmentu w podanej formie,
- znajomość i stosowanie zasad ortograficznych i interpunkcyjnych,

-znajomość wydarzeń ze współczesnego życia kulturalnego, również na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

IV. LITERATURA

Źródła informacji pomocne w pracy ucznia i nauczyciela, stanowiące podstawę rozstrzygnięcia wszelkich wątpliwości

1. *Okresy literackie*, praca zbiorowa, WSiP
2. *Słownik rodzajów i gatunków literackich*, red. G. Gazda, Wydawnictwo Universitas
3. A. Kulawik *Poetyka*, Wydawnictwo Antykwa
4. *Słownik terminów literackich*, Wydawnictwo Ossolineum
5. *Nauka o języku dla polonistów* red. S. Dubisz
6. *Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN*, Warszawa 1999
7. *Wielki słownik ortograficzny PWN*, Warszawa 2012
8. Dariusz Kosiński *Słownik teatru*, Kraków 2009
9. Elżbieta Wierzbicka, Adam Wolański, Dorota Zdunkiewicz-Jedynak *Podstawy stylistyki i retoryki*, Warszawa 2008

Nadzór nad prawidłową organizacją i przebiegiem wszystkich etapów prowadzą:

1. Przewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Języka Polskiego: Grażyna Szymańska, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy,
2. Wiceprzewodniczący Komisji Wojewódzkiej z Języka Polskiego: Barbara Oparka.

Wszystkie załączniki do regulaminu do pobrania na stronie www.kuratorium.bydgoszcz.uw.gov.pl **Wszelkich informacji dotyczących organizacji i przebiegu konkursu udziela:**

Przewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Języka Polskiego: Grażyna Szymańska, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, tel. (52) 34 97 622,
e-mail: gszymanska@bydgoszcz.uw.gov.pl

Wiceprzewodniczący Komisji Wojewódzkiej z Języka Polskiego: Barbara Oparka, autor regulaminu szczegółowego, ekspert oświaty, nauczyciel języka polskiego

Koordynator konkursów przedmiotowych:

Katarzyna Sobieszczńska, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
e-mail: ksobieszczanska@bydgoszcz.uw.gov.pl, tel. 52 34 97 625.